

Ο ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΝΤΑΓΙΑΣ

«ΕΠΕΛΞΑ ΝΑ ΥΠΑΡΧΩ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΙΝΤΡΙΓΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΩΜΟΣΙΕΣ»

Ο Γιώργος Πανταγιάς είναι από τους πιο στενούς συνεργάτες του Κώστα Σημίτη. Πρόσφατα έγραψε ένα βιβλίο. Πολιτικό, με τίτλο «Διάφανα τείχη». Στη συνέντευξη που ακολουθεί, μιλάει και για τις δύο ιδιότητές του: αυτή του συμβούλου του πρωθυπουργού και αυτή του συγγραφέα. Και για μία τρίτη: του φανατικού οπαδού του Ολυμπιακού.

από τη Νάνου Ζαμπέτογλου. Φωτογραφίες: Ολυμπία Κρασαγάκη

– Ξεκινάω με μια ερώτηση λίγο επιθετική, αλλά έχω την εντύπωση ότι είστε συνηθισμένος σε τέτοιες ερωτήσεις. Λοιπόν, είναι αλήθεια ότι δεν έχετε πολλές συμπάθειες;

• Ας πούμε ότι είμαι ένα πρόσωπο πολιτικά φορτισμένο.

– Και πού οφείλεται αυτό;

• Οι λόγοι είναι μάλλον πολλοί. Συγκεκριμένα θα έλεγα ότι είναι τρεις.

– Δηλαδή;

• Η θέση που έχω στο Μέγαρο Μαξίμου αντικειμενικά έχει δυσκολίες. Μην ξεχνάτε ότι καθημερινά είμαι εκτεθειμένος στο σκληρό και δύσκολο χώρο των Μέσων Μαζικής Ενημέ-

ρωσης. Η διαχείριση μιας σειράς δύσκολων πολιτικών θεμάτων αντικειμενικά δεν είναι εύκολη υπόθεση.

Και μπορεί να υπάρξει και λανθασμένη διαχείριση, έτσι δεν είναι;

• Τα στραβοπατήματα είναι μέσα στο πρόγραμμα. Το πρόβλημα είναι ότι με το πρώτο στραβοπάτημα ορισμένοι θέλουν να στρέψουν το πιστόλι ή το στιλέτο καταπάνω σου.

– Δεν το προκαλείτε κι εσείς ορισμένες φορές;

• Γνωρίζω πως οι απόψεις που κατά

καιρούς υποστηρίζω προκαλούν θύελλα. Όμως, παρά τις αντιδράσεις ορισμένων, σταθερή επιλογή μου είναι να υποστηρίζω τις απόψεις μου με πάθος, χωρίς στρογγυλέματα και συγκαλύψεις. Πιστεύω ότι στην πολιτική χρειάζονται καθαρές κουβέντες και θέσεις. – Έχετε όμως και την ιδιότητα του στενού συνεργάτη του πρωθυπουργού...

• Δεν την ξεχνώ καθόλου και νομίζω ότι με υπευθυνότητα την αντιμετωπίζω. Αλλά μην ξεχνάτε κι εσείς ότι, πέρα από όλα, έχω μια πάρα πολύ βασική ιδιότητα: αυτή του πολίτη. Την ιδιότητα αυτή δεν την απαλλοτριώνω ▶

– Η σχέση σας με τον Κώστα Σημίτη ξεφεύγει από το πλαίσιο της επαγγελματικής σας συνεργασίας;

• Η πολιτική και η επαγγελματική συνεργασία επισκιάζουν τα πάντα.

– Τι είδους σχέση έχετε με τον πρωθυπουργό; Στενά επαγγελματική;

• Έχω μια σχέση πολιτική, η οποία στηρίζεται στο αντικείμενο το οποίο έχω αναλάβει. Όμως πέρα από αυτή τη διάσταση, η συνεργασία μου με έναν άνθρωπο που έχει την ποιότητα, το περιεχόμενο αλλά και το βεληνές του Κώστα Σημίτη δεν μπορεί παρά να έχει και μια συναισθηματική διάσταση. Δουλεύοντας δίπλα στον πρωθυπουργό επί χρόνια είναι λογικό να έχει δημιουργηθεί μεγάλος σεβασμός και εκτίμηση προς το πρόσωπό του.

– Πώς είναι ο πρωθυπουργός με τους συνεργάτες του; Έχει οικειότητα;

• Είναι βαθιά ανθρώπινος. Συνεργαζόμενος μαζί του έχεις τη δυνατότητα να αντιληφθείς ότι πέρα από ανθρώπινος είναι και βαθιά ευαίσθητος.

– Τα Διάφανα τείχη είναι το πρώτο σας βιβλίο;

• Βεβαίως. Ελπίζω και το τελευταίο.

– Στο βιβλίο σας επιμένετε στην ανάγκη για διαρκείς αλλαγές. Πιστεύετε ότι η κυβέρνηση βρίσκεται σε καλό δρόμο όσον αφορά τις αλλαγές;

• Παρά τα προβλήματα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει, κανείς καλόπιστος άνθρωπος δεν θα αρνηθεί ότι οι κυβερνήσεις Σημίτη έχουν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο πολιτικό, οικονομικό, ιδεολογικό και κομματικό περιβάλλον. Το 1996, χρονιά που ανέλαβε τα ηνία της χώρας ο Κώστας Σημίτης, σήμαινε μια βαθιά τομή στη σύγχρονη πολιτική ιστορία. Βέβαια, κανείς δεν θεωρεί ικανοποιητικό το βαθμό αλλαγής που θα έπρεπε να έχει συντελεστεί στη χώρα μας. Η αλλαγή και η ανανέωση είναι διαρκής ανάγκη για τη χώρα, την κοινωνία και τους πολίτες. Γι' αυτό και η άποψή μου είναι ότι η αλλαγή και η ανανέωση του

ΠΑΣΟΚ είναι όρος επιβίωσής του.

– Ναι, μόνο που τον πολίτη τον αφορά η αλλαγή στην καθημερινότητά του. Δεν τον ενδιαφέρουν οι αλλαγές στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ.

• Σίγουρα τον πολίτη δεν τον ενδιαφέρει τι κάνουμε εμείς που βρισκόμαστε εντός των τειχών. Αν το ξεχνάμε αυτό, τότε είναι σίγουρο ότι θα βρισκόμαστε σε πλήρη αναντιστοιχία με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις των συνανθρώπων μας. Τα θέματα που μας θέτει ο κόσμος είναι τα προβλήματα του τόπου, είναι τα προβλήματα του. Με άλλα λόγια, γνωρίζει ότι η επίλυση των προβλημάτων του τόπου δεν μπορεί παρά να είναι συνυφασμένη με την επίλυση των δικών του προβλημάτων.

Υπάρχουν πράγματα που βλέπετε γύρω σας και σας στεναχωρούν;

• Γιατί μου θέτετε αυτή την ερώτηση; Νομίζετε μήπως ότι βρισκόμενος εδώ έχω αποβάλει την ιδιότητα του ανθρώπου; Ή μήπως νομίζετε ότι οι άνθρωποι που βρίσκονται στην πολιτική είναι όλοι τους ανεύθινοι και παχύδερμοι; Προσωπικά γνωρίζω πολλούς ανθρώπους που βρίσκονται μέσα στην πολιτική, οι οποίοι είναι ευαίσθητοι και σας διαβεβαιώνω ότι δεν αισθάνονται καθόλου καλά όταν γύρω τους βλέπουν μια σειρά προβλημάτων να υπάρχουν και να αναπαράγονται.

– Βρισκόμαστε στο Μέγαρο Μαξίμου. Δεν αισθάνεστε την ανάγκη μιας αυτοκριτικής, όταν βλέπετε γύρω σας να υπάρχουν προβλήματα τα οποία παραμένουν άλυτα;

• Αν νομίζετε ότι ζω σε κάποια γνάλα, κάνετε πολύ μεγάλο λάθος. Βρισκόμενος στην πολιτική, βρισκόμενος στο Μέγαρο Μαξίμου, όπως λέτε, έχω επιλέξει να είμαι ενεργός και ανήσυχος πολίτης. Γνωρίζω τον κίνδυνο της κυβερνητικής αυτοϊκανοποίησης και αυταρέσκειας, γι' αυτό και του έχω επιδεικτικά γυρίσει την πλάτη. Η ύπαρξη των προβλημάτων δεν μου αμβλύνει, αλλά αντίθετα μου οξύνει τα αντανεκλαστικά αντανακλαστικά. Κι αυτό γιατί, όπως μου έχει πει κάποτε ένας φίλος μου, εμείς που μπήκαμε στην πολιτική μαγκάκια πρέπει να παραμείνουμε μάγκες. Προσωπικά σε αυτή την πολιτική πιστεύω και όχι στην πολιτική των ξενέρωτων, των αποχρωματισμένων και των αυτοϊκανοποιημένων. Αυτή η πολιτική ούτε με εκφοράζει ούτε με αντιπροσωπεύει.

– Τι θα ανανέωνε, κατά τη γνώμη σας, τη σημερινή κυβέρνηση;

• Η διακυβέρνηση Σημίτη έχει μια ισχυρή δοσολογία αλλαγής και ανανέωσης στη σύνθεσή της.

– Το να θέτεις στόχους είναι ανανεωτικό;

• Βεβαίως. Η ανανέωση δεν περιορίζεται μόνο στα πρόσωπα. Αφορά τους στόχους, τις πολιτικές, τις επιδιώξεις.

– Αυτή τη στιγμή η κυβέρνηση έχει σαφείς στόχους;

• Βεβαίως. Σαφής και καθαρός στόχος είναι η πραγματική σύγκλιση της χώρας μας με τις αναπτυγμένες χώρες της Ευρώπης. Σαφής και καθαρός στόχος είναι μια ισχυρή Ελλάδα, χωρίς φοβικότητες, εσωστρέφειες και εμμονές στο παρελθόν. Σαφής και καθαρός στόχος είναι η επιτυχής πραγματοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα.

– Μόνο που δεν νομίζω ότι οι πολίτες εί-

«Γνωρίζω τον κίνδυνο της κυβερνητικής αυτοϊκανοποίησης και αυταρέσκειας, γι' αυτό και του έχω επιδεικτικά γυρίσει την πλάτη.»

να ιδιαίτερα περήφανοι για τον τρόπο με τον οποίο χειρίζεται το θέμα η κυβέρνηση.

• Οι Ελληνίδες και οι Έλληνες, όταν έμαθαν ότι η χώρα τους αναλαμβάνει τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, ένιωσαν μία μεγάλη εθνική και προσωπική ανάταση. Την ανάταση αυτή κανείς δεν μπορεί να την υποβαθμίσει, ούτε να την αγνοήσει.

– Δεν διαφωνώ. Μετά την ανάταση τι γίνεται όμως;

• Κοιτάξε. Το πρόβλημα δεν είναι η μέχρι τώρα αντιμετώπιση, αλλά η δυνατότητα της χώρας να υλοποιήσει αυτό το μεγάλο εγχείρημα. Εγώ προσωπικά δεν θα διαφωνήσω μαζί σας ότι χάθηκε χρόνος, ότι υπήρξαν αυτοσχέδιοι διασμοί, ότι αντιμετωπίσαμε προβλήματα και διάφορα άλλα. Όμως δεν πρέπει να ξεχνάτε ότι πρόκειται για ένα μεγάλο εγχείρημα, για το οποίο η χώρα δεν έχει ανώλογη προηγούμενη εμπειρία. Και αυτό δεν το λέω για να δικαιολογήσω τα υπαρκτά προβλήματα, τις οποιεσδήποτε καθυστερήσεις ή τους λανθασμένους χειρισμούς. Τα υποστηρίζω έχοντας επίγνωση όλων αυτών των προβλημάτων τα οποία όμως σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να διαγράφουν την πραγματοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων για πρώτη φορά στη χώρα μας.

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η διακυβέρνηση Σημίτη είναι μόνο θέμα προσώπων;

• Είναι ένα θέμα προσώπων, αλλά και μερικές φορές εμπορεύονται και από ενδογενείς αδυναμίες.

– Είναι και πρόβλημα ιδεών;

• Δεν θα συμφωνούσα μαζί σας. Οι δυσκολίες που αναφέρατε οφείλονται σε υπαρκτές αδυναμίες και προβλήματα.

– Δεν υπάρχει έλλειμμα ιδεών;

• Γεγονός είναι ότι πολλές φορές εμφανίζουμε κάποια αδυναμία στην προώθηση και υλοποίηση νέων ιδεών. Η αδυνα-

μία αυτή συνδέεται με την έλλειψη φαντασίας, ευρηματικότητας και καινοτομίας, που πρέπει να χαρακτηρίζουν την πολιτική μας. Προσωπικά πιστεύω ότι σήμερα είμαστε αναγκασμένοι να ακολουθήσουμε μια πολιτική καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα: τόσο στο πολιτικό μας σύστημα όσο και στην κυβερνητική μας δράση.

– Ωραία είναι αυτά που λέτε, αλλά σε ποιον τα λέτε; Δεν ανήκετε στην αντιπολίτευση. Ούτε καν στην εσωκομματική.

• Αποδέκτες είναι όλοι. Τα κόμματα, οι πολίτες, οι φορείς, οι εκπρόσωποι της πολιτείας.

– Αν φεύγατε αύριο από το Μέγαρο Μαξίμου, θα φεύγατε δυσαρεστημένος ή ευχαριστημένος;

• Θα έφευγα με ένα πολύ μεγάλο φορτίο, που είναι η συλλογή εμπειριών, αλλά και με μια ικανοποίηση ότι έγιναν σημαντικά και τολμηρά βήματα σε αυτή τη χώρα, ανεξάρτητα από τη δική μου συμβολή και παρουσία.

– Γιατί κάνατε ένα βιβλίο που έχει σχέση με την πολιτική; Θα περίμενε κανείς ότι θα γράφατε ένα βιβλίο για τον πρωθυπουργό ή για τα μυστικά του Μεγάλου Μαξίμου.

• Αυτό το κρατάω για το μέλλον.

– Επειδή για κάποιους θεωρείστε «αντ' αυτού» τον πρωθυπουργό;

• Αυτό μόνο ως ανέκδοτο θα μπορούσε να το πει κάποιος.

– Έχοντας την ταμπέλα του «ανθρώπου του πρωθυπουργού», πρέπει να προσέχετε λίγο περισσότερο την καθημερινή σας ζωή;

• Γνωρίζοντας ότι η πολιτική χωρίς αρχές φθείρει και διαφθείρει, προσπαθώ το «φαίνεσθαι» της καθημερινής μου

ζωής να είναι σε πολιτική αντιστοιχία με το «είναι».

– Δεν είστε άνθρωπος της εξουσίας;

• Είμαι ένας πολίτης που έχει την ευχέρεια να ζει μέσα στο τερέν της εξουσίας, χωρίς όμως να είναι ο άνθρωπός της. Η θέση μου εδώ και πάρα πολλά χρόνια είναι και παραμένει αμετάβλητη. Η εξουσία είναι κοκότα και έλκει επιβήτορες. Γι' αυτό και προσπαθώ να διατηρώ ισχυρά αντισώματα απέναντί της.

– Πώς αντιμετωπίζατε την εξουσία πριν μπειτε σε αυτό το χώρο;

• Όπως και τώρα: από τη μία ως ένα μηχανισμό που φθείρει και διαφθείρει και από την άλλη ως μια δυνατότητα να υλοποιηθούν οι πολιτικές σου ιδέες και απόψεις. Γι' αυτό δεν πιστεύω ότι η εξουσία είναι αυτοσκοπός. Ούτε είναι το διακύβευμα. Απλώς είναι το μέσο το οποίο είναι απαραίτητο προκειμένου να μπορείς να κάνεις πράξη την πολιτική σου.

– Έτσι την αντιμετωπίζατε και όταν ήσασταν νέος και επαναστάτης;

• Όχι, τότε την πετροβολούσα.

– Και τώρα, που είστε μέσα, βλέπετε ότι είναι πιο απλά τα πράγματα;

• Και τώρα θα την πετροβολούσα σε πολλές περιπτώσεις.

– Όταν κάνει κάποιος αυτή τη δουλειά που κάνετε εσείς φαντάζομαι ότι έχει πολλές ευκαιρίες να δημιουργεί καταστάσεις, αυτό που λέμε «ήττριγκες» και «δολοπλοκίες». Πιστεύετε ότι οι άνθρωποι έχουν αυτή την εικόνα για σας;

• Ναι, αλλά είναι μια εντελώς λανθασμένη και πλασματική εικόνα.

– Και δεν μπαίνετε ποτέ στον πειρασμό;

• Όχι. Επέλεξα να υπάρχω στην πολιτική χωρίς ήττριγκες και συνωμοσίες.

«Συνηθίζεται οι άνθρωποι που είναι σε καίριες θέσεις να ταυτίζονται με παρασκήνιο, με ήττριγκες.

Αλλά όλα αυτά για μένα είναι ξένα.»

Ο ας πιστεύουν
όταν το λέτε;

• Δεν με πιστεύουν, αλλά έτσι είναι. Συνηθίζεται οι άνθρωποι που

είναι σε καίριες θέσεις να ταυτίζονται με παρασκήνιο, με ίντριγκες. Αλλά όλα αυτά για μένα είναι ξένα. Αυτά είναι φαινόμενα μιας πολιτικής υποκοουλτούρας και ενός εκφυλισμού της πολιτικής.

– Αποδέχεστε τον τίτλο «σύμβουλος του πρωθυπουργού»;

• Προτιμώ τον τίτλο «συνεργάτης του πρωθυπουργού».

– Τι θα συμβουλευάτε, παρ' όλα αυτά, την κυβέρνηση;

• Δεν μου αρέσει να δίνω συμβουλές. Αν με ρωτάτε την πολιτική μου άποψη, θα έλεγα ότι πρέπει να επιδειξεί μία μεγαλύτερη κινητικότητα, να κάνει και πολιτική με μικρές ή μεγάλες κινήσεις, να έχει μεγαλύτερη έμπνευση και να έχει πιο ισχυρή πνοή.

– Τον εαυτό σας τι θα τον συμβουλευάτε;

• Να διαχειρίζεται καλύτερα το χρόνο του προκειμένου να έχει περισσότερο ελεύθερο χρόνο.

– Είναι επιλογή μας η δουλειά μας όμως, έτσι δεν είναι;

• Ναι, αυτό είναι αλήθεια. Μας αρέσει να γκρινιάζουμε, αλλά μας αρέσει και αυτό που κάνουμε.

– Μου είπατε προηγουμένως ότι στα χόμπι σας συγκαταλέγεται η ενασχόληση με τον Ολυμπιακό. Τι θα πει αυτό;

• Είμαι φανατικός Ολυμπιακός και πηγαίνω πολύ συχνά στο γήπεδο.

– Έχετε προβλήματα με τον προπονητή, αν δεν κάνω λάθος;

• Αυτό είναι εκτίμηση ορισμένων. Ο Ολυμπιακός, όπως και η κυβέρνηση, χρειάζεται μια νέα ορμή. Νέα γκάζια.

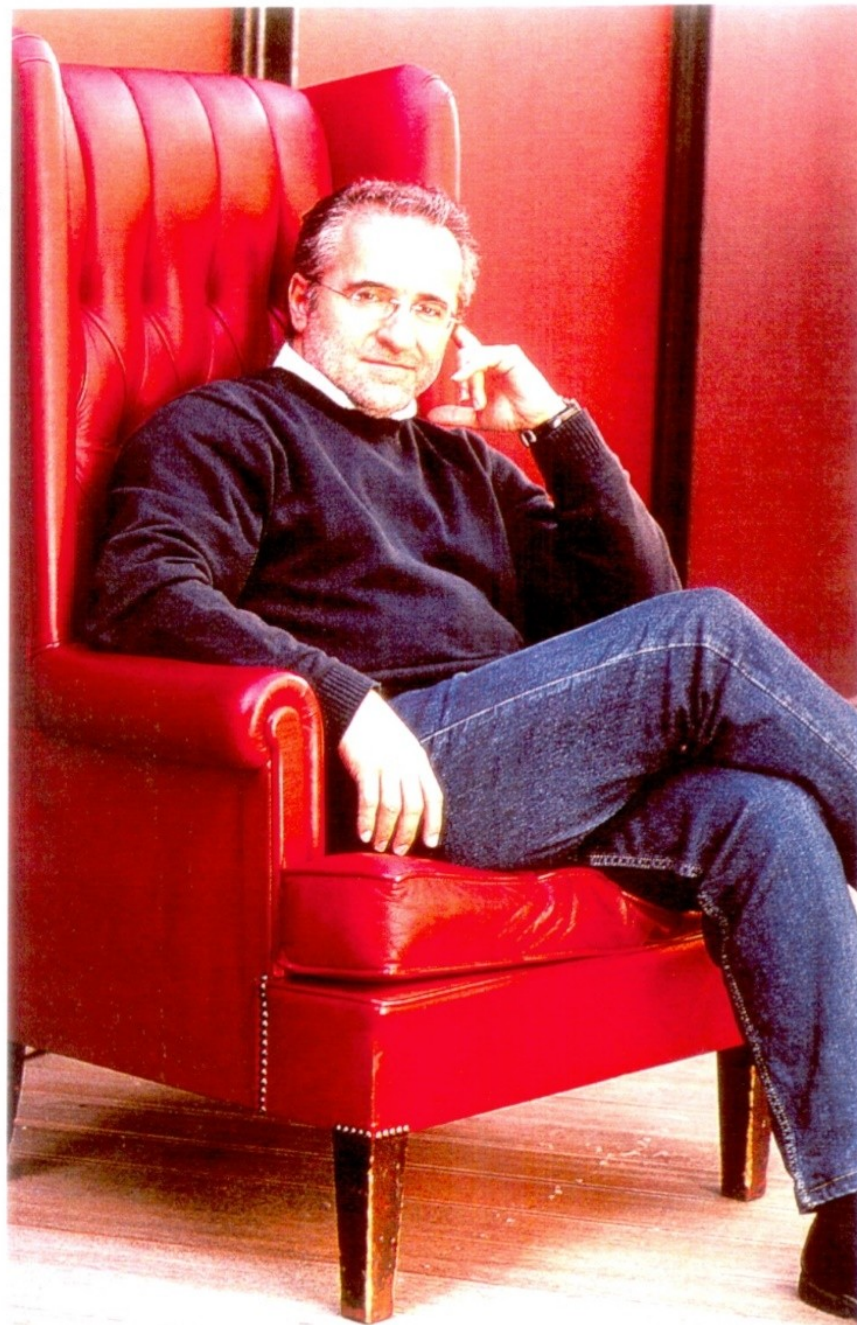
– Δεν τα έχετε;

• Θα τα αποκτήσουμε.

– Φωνάζετε στο γήπεδο;

• Βεβαίως. Και νευριάζω και εξαγριώνομαι.

– Βγαίνετε;

• Βγαίνω, γιατί έτσι μου δίνεται η ευκαιρία να κρατάω μια ισορροπία και να αποφορτίζομαι.

– Σε ποιο νυχτερινό κέντρο πήγατε πρόσφατα;

• Στον Πάριο.

– Επειδή τραγουδάει Θεοδωράκη;

• Όχι, πήγα και στον Τόλη Βοσκόπουλο.

– Και κάθεστε μέχρι το τέλος του προγράμματος;

• Βεβαίως.

– Είναι μια κατάρκτηση η θέση που κα-

τέχετε επαγγελματικά;

• Είναι μια κατάρκτηση που συνδέεται και με την εμπιστοσύνη που μου επέδειξε ο πρωθυπουργός.

– Πιστεύετε ότι το βιβλίο σας θα πουλήσει;

• Δεν το έκανα για λόγους οικονομικούς.

– Ναι, αλλά όταν βρίσκεται πια στις προθήκες των βιβλιοπωλείων δεν μπορεί να μην μπαίνετε στο τριπ τού να θέλετε να έχει επιτυχία αυτό που γράφατε.

• Θα είναι κι αυτό μία φυσιολογική αντίδραση. ■